

Kristus ütleb: „Kes teid kuulda võtab, see võtab kuulda mind, kes teid kõrvale lükkab, see lükkab kõrvale minu.“ (Lk 10:16)

EESTI PIIBLISELTS 200

Eesti Piibliseltsi (EPS) aastapäeva tähistati 10. juunil pidulikult Mustpeade Majas, kus Seltsile 200 aastat tagasi alus pandi. Rõhutades Eesti vanima

rahvusliku kultuuriseltsi, Eesti Piibliseltsi rolli, ütles Piibliseltsi esimees Tiit Salumäe, et inimeste viimisel Piibli juurde on täidetud kolme tähtsamat ülesannet: Piibli tõlkimine, trükkimine ja levitamine.

EPSi peasekretäri Jaan Bärensoni, juhatusel liikme Mart Rannuti ja kaameramees Mati Schönbergi ühistööna valmis pidupäevaks 28 minuti pikkune ülevaatlilik film «Piibel Eestis».

Tiit Salumäe sõnul on selts on oma peamisi ülesandeid täitnud parimal viisil. Kui 1991. aastal seltsi katkenud tööd jätkati, olid olud hoopis teised. Mingil määral oli Piibel olemas, aga ei saanud rääkida sellest, et Piibel oleks olnud rahva raamat. Nüüd on igas suuremas raamatupoos eestikeelsed piiblid erinevas formaadis saadaval. Mis puudutab trükkimist ja väljaandmist, on see suurepäraselt teostunud. Piibleid on trükitud Eestis, Soomes, Hiinas ja viimane, leeripiibel 4000 eksemplaris koos abimaterjalidega Itaalias.

Tiit Salumäe arvates tuleb mõelda tulevikule ja uutele tehnoloogiatele, sest noorte luge-misharjumused on tänapäeval teised. Et piibli lugudest aru saada, peaks tundma ajastut, peaks Piibilil laskma endale teistmoodi rääkida, seepärast ja tõlkijad valmistuvad piibli uueks tõlkeks.

Eesti Piibliseltsi tegevus on seotud teiste rahvuslike piibliseltsidega organisatsiooni Ühinenud Piibliseltsid kaudu ning seega osaletakse ülemaailmses piiblitöös.

Piibel on ka kättesaadav kuulamiseks CD-l, internetis: www.piibel.net ja töö käib ka Braille' kirjas pimedatele avaldamiseks.

Urvaste pastori Johannes Gutsloff'i lõunaestikeelne piiblitõlge on esimene säilinud eestikeelne piiblitõlge, mis on arvatavasti ajavahemikust 1647-1657. M. Leivo, A. Lohki, K. Rossi toimetatud väljaanne on Gutsloff'i piiblitõlge esmatrükk, sest omal ajal see trükiversioonini ei jõudnud. Avaldamiseks on valitud kummagi piiblosa esimene raamat, s.t Vanast Testamendist Esimene Moosese raamat ja Uuest Testamendist Matteuse evangeelium. Tekst esitatakse faksiimilena ja ümberkirjutusena.

Esimene eestikeelne piiblitõlge nägi trükivalgust aastal 1686 lõunaestikeelse Wastse Testamendina. 1715 aastal ilmus põhjaestikeelne Uus Testament.

Terviklik Piibel ilmus 1739. aastal põhja-eestikeelsena, mis otsustas põhja-eesti keele saamise meie kirjakeeleks ja kujundas kirjakeele arengut tervikuna. Tõlkimist korraldas Jüri kirikuõpetaja Anton Thor Helle. See Piibel on piibliuurija Kristiina Rossi hinnangul nii hästi tõlgitud, nii heas keeles oma aja kohta, et seda on väga raske, kui üldse võimalik ületada.

Järgmine piiblitõlge ilmus alles 1968. aastal – töö organiseerisid pagulaseestlased. Peamised tõlkijad ja redigeerijad olid siis Endel Köpp, Harald Pöld, Johannes Aavik, Toomas Pöld, Ervin Roos. Kodumaal nägi 1989. aastal trükivalgust Toomas Pauli tõlgitud Uus Testament. Eesti Piibliseltsilt ilmus uus, seni viimane piiblitõlge 1997. aastal.

Tallinna Püha Vaimu koorirõududele on meistri joonistatud pildipiibel, mis jutustas lugusid 70 aastat varem, kui Eestimaal jõuti esimese maarahvale arusaadavas kirjas Piibli trükkimiseni.

Kasutatud allikad: ajaleht Eesti Kirik, 12. juuni 2013, nr 26 ; www.eps.ee

Loe lisaks: Jaan Lahe "Võitlus õige piiblitõlgenduse pärast. Kristlike piiblitõlgenduste ajalugu" .Veebiajakiri Kirik& Teoloogia www.kjt.ee

Jaanipäev

Käsmu koguduse rahvas koos Kotka linna Kymi sõpruskogudusega teeristil

Jaanipäev – see on pööramise päev. Meie siin sellel laiuskraadil oleme nii harjunud taolise rütmiga. Looduse rütm on juba aastasadu või isegi -tuhendeid meisse sisse harjunud; see on juba geenides. Oleme (siin) harrastanud oma rahvussporti – ilmaennustamist, mis käis ikka pööripäevade järgi. Jõulust jaani ja jaanist jõulu. Ja nii edasi. Ja tagasi. Jaanipäeva paiku on päike oma võimsuse tipus; inimeste süüdatud jaanilõkked rõhutavad veelgi seda. Justkui tahaks kin-

nitada - valgus jääb, sest valgus valitseb.

Kuid jaanipäeval on veel erilise tähendus. See on Jeesuse eelkäija Ristija Johannese püha. Ta tuli, et kuulutada: On tulemas keegi, kes on veel suurem! Suurem, kui inimese kogemused, kui meie ajaratas ja eluring. Ta ütles: "Mina pean kahanema, Tema peab kasvama!" Kuigi jaanipäevast alates hakkab päev jälle tasapisi lühenema, jääb kestma Ristija kuulutus - Looja tuleb vaatama oma loodut, Ta tuleb oma loomingu keskele. Ta kõnnib

mööda kastemärga rohtu, värvi päikesetõusutaevast, paneb oma käe sulle õlale, Tema, Naatsareti laps. Valgus jääb.

Jaanipäev on pöördpäev. Mida muud on inimesele veel vaja, kui et haakuda sellesse, kes on suurem. Kelle käes on tegelikult ajad ja ajastud, elurütm. Meie elu, mis maine ja okkiline, kuid ometi taevane. Ristija oli Jumalast haaratud mees, kes täitis oma ülesannet: kuulutada Kristuse saabumist. Jumalast haaratud küll, suur mees küll, aga siiski ainult inimene. Just

seepärast peab temagi haarama kinni suuremast. Nagu ka kõik teisedki. Võiks isegi öelda: Ristija Johannes on viimane Vana Testamendi inimene. Temast alates algab uus.

Jaanipäev lõpetab ühe ajastu. See on valguse ja elu püha, mis Kristuses tuleb. Kui meiegi nüüd jälle süütame oma jaanituled, siis meenutagem seda. Meenutagem, et valgus paistab ja valgus jääb. Kõigest hoolimata.

Meelis- Lauri Erikson
koguduse õpetaja

Aastapäevade tähistamine

13. juulil kell 12.00 on Käsmu kirikus IV Käsmu külapäevade avamise pidulik sõnajumalateenistus. Tervitused küla esmamainimise 560. aastapäeva puhul. Laulu ja pillimängu esitavad WV ja Ingrid Nurmsalu. Tähistame ka kiriku valmimise 150. aastapäeva ja oreli valmimise 200. aastapäeva.

13. juulil kell 18.30 esitavad Käsmu kirikus kauneid suveõhtu viise Ludmilla Kõrts - sopran ja Kadri Ploompuu - orel. Kavas Caccini, Marcello, Mozart. See kontsert on osa üle-eestilisest kontserdisarjast "Mu süda ärka üles", mille korraldajaks on EELK Kirikumuusika Liit. Sissepääs vaba annetusega.

14. juulil kell 16 on Käsmu kirikus IV külapäevade lõpetamise tänujumalateenistus armulauaga.

Orelil Ahti Bachblum. Tähistame ka kiriku valmimise 150. aastapäeva ja oreli valmimise 200. aastapäeva.

26. juulil kell 19.00 toimub Vainupea kiriku 120. aastapäeva tähistamine.

25. augustil kell 14.00 Ilumäe kabeli 170. aastapäeva jumalateenistus. Järgneb kirikukohv kõigile kirikulistele.

KALMISTUPÜHAD

Vainupea kalmistul 30. juunil kell 12.00.
Ilumäe kalmistul 7. juulil kell 13.00. Kaetud on armulaud.
Käsmu kalmistul 7. juulil kell 14.00.

Eestpalved

See on Ristija Johannese tunnistus: Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema.

/Jh 3:30/

Hea Taevane Isa, tänane Sind, et oled oma sulase Ristija Johannese läbi kutsunud meid meelearandusele ja oma elu muutmisele Sinu tundmise läbi.

Issand Jumal, kiitus ja tänu Sulle, et oled andnud meile rahvale võimaluse lugeda ja uurida emakeelset Piiblit!

Õnnista kõiki piiblitõlkijaid üle terve maailma ja lase nende tänuväärset tööle hästi korda minna.

Tänu Sulle, hea Taevane Isa, et tohime tähistada Eesti Piibliseltsi 200. aastapäeva! Hoi ja kaitse ning täida Püha Vaimuga kõiki neid oma teenijaid, kes seda tööd teevad!

Issand Jumal, õnnista kõiki koolilõpetajaid nende haridustee pöördepunktides!

Palume Sinu õnnistust Sirly Lahile ja Urmas Karileedile, kes on oma kõrgkooliõpingute ühe etapi lõpetanud, et teenida inimesi, juhtimaks neid Sinu tundmisesse!

Õnnista kõiki õpetajaid, kasvatajaid ja juhendajaid, kes oma kutsumisega toetavad ja juhivad noori nende valitud elu- ja haridusteedel!

Teeme ära Ilumäel

3. mail oli Ilumäel teine "Teeme Ära" talgupäev. Nagu mullugi tuli kalmistult ära vedada suur hulk mahavõetud ohtlikest puudest saadud jämedaid ja jändrikke puupakke. Osa pakkudest jõuti lõhkuda küttepudeks ja ka riita laduda. Puhataks said ka leerimaja aknad ning teeäretest riisuti oksa- ja leheprahti.

Seekord tuli teiste hulgas meile appi Tallinna Toompea metodisti koguduse rahvas, kellel ongi heaks tavaks käia maakirikutes talgutel abiks. Suur tänu kõigile talgulistele, keda seekord oli kokku 25.

Nagu talgutele kohane, järgnes tööle talgusupp ja kirikukohv. Kohtumiseni järgmisel aastal!

NB! Ilumäe Leerimaja platsil on üsna palju suuri puupakke, mida kogudus kütteks ei vaja.

Soovijatel võtta ühendust Õie Altiga tel 589 1356

Palve- ja mälestusküünalde laud Ilumäe kirikus

Paljudes pühakodades nii kogu maalilmas kui ka Eestis on olemas spetsiaalne koht, kuhu koguduse liige, palverändur või turist saab süüdata küünla lahkunute mälestuseks, palveks või tervituseks kaugetele kodustele või oma sügavaimate palvete saatjaks. Samas saab teha ka annetuse kirikule ja kogudusele. Kiirete askelduste keskel on hea kirikus hetkeks aeg maha võtta, süüdata küünal ja palvetada.

Maalimas palju ringi rännanuna soovis koguduse liige Mare Õruste sellist tänuväärset võimalust pakkuda ka kodukirikus. Koostöös teise koguduseliikme Arved Margatiga valmis vabatahtliku töö ja annetuse kaunis küünlaalus, mis on nüüd koha leidnud Ilumäe kirikus.

EELK tunnustab tänukirjaga Ilumäe koguduse tublit töötajat Liia Kleemanni

Liia Kleemann on pikkade aastate jooksul korraldanud koguduse ja kassa- ja raamatupidamist. Oma abivalmiduse ja rõõmsameelsusega on ta alati toeks oma ligimestele. Liia on ümbruskonnas tuntud väga heade kookide ja kringlite küpsetajana. Kaunis kodutalus peab ta kitsi, kasvatab köögivilju ja koob sokke kingituseks suurtele ja väikestele. Kogudus soovib Liiale rohkeid Jumala õnnistusi!

Käsmu koguduses

16. juunil oli Käsmu kogudusel külas sõpruskogudus Soomest. Külas oli Kotka linna Kymi koguduse delegatsioon eesotsas koguduse kirikhärra ja vanempastori dr. Juha Tanska'ga. Kymi sõpruskoguduse külalisi oli kokku 22 täiskasvanut ja 3 last. Pühapäeval 16. juunil oli Käsmu kirikus sõpruskoguduste ühine jumalateenistus, kus jutlustas Kymi koguduse õpetaja Juha Tanska. Missal teenisid ka koguduse hooldajaõpetaja abipraost Tauno Toompuu ja koguduse diakon Urmas Karileet. Vägeva eeslaulu ja orelimänguga teenis kaasa diakon Ahti Bachblum. Oli ka leeripüha, kus leerionnistuse said kolm noort inimest Käsmu kevadleeri kursusest. 16. juuni teenistusel osales kokku umbes 75 inimest. Käsmu koguduse vastaskülaskäik Kotkasse on plaanitud juuli viimasele nädalavahetusele.

Laupäeva, 15. juuni õhtul esines Käsmu kirikus kauni kontserdiga kitarriduo „Agricolas Döttrar“ Pernajast Loviisast. Duos laulsid ja mängisid Denise Lindh ja Rita Bergman. Kontserdil oli kokku umbes 55 inimest. Suur tänu kõikidele koguduse liikmetele, kes aitasid korraldada sõpruskoguduse külaskäiku Käsmu! Suur tänu Lea Londile, Marika Astorile, Annika Lainiole, Maris Koortile, Reet Sillale ja Allan Londile.

Urmas Karileet

Käsmu koguduse diakon

ÕNNITLEME!

Käsmu koguduse diakon **Urmas Karileet** on lõpetanud EELK Usuteaduse Instituudi ja **Sirly Lahi** Sakussaare kogudusest lõpetas Eesti Metodisti Kiriku Teoloogilise Seminari.

Soovime rohket Jumala õnnistust ja õnnistatud tööd Jumalariigi aedades!

SÜMBOLID KRISTLIKUS KULTUURIS

Et maailma ja selles toimivat paremini mõista ja tähele panna, alustame enim kasutatavate kristlike sümbolite tutvustamist. Nii hakavad lihtsalt ilusad ja huvitavad märgid oma lugusid jutustama, avardades seega silmaringi ja mitmete kunstiteoste sügavat mõistmist.

Sümboli mõiste on tulnud kreeka keelest ladina keele vahendusel. Algselt oli sümboliks kas savitahvli või amfora kild. Sümboli mõistega haakub mõiste „märk“, mis viitab algselt piiriala märgistamisele.

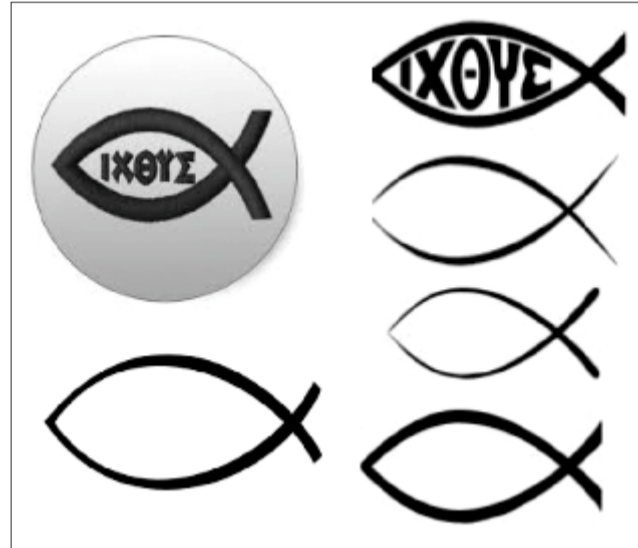
Kristliku sümbolika põhiallikaks on algusest peale olnud Piibel, eeskätt Uus Testament.

Kuna Piibel kõneleb paljust, mis jääb väljaspoole argitõeluse piire, siis leidub seal rohkesti sümboleid ja pildikeelt.

Kuigi paljud kristlikud sümbolid on tekkinud juba ristiusu algsajanditel ja püsinud sellistena tänaseni, on iga ajajärk lisanud midagi uut. Nõnda andis antiikaeg kristlikule kultuurile põhilised Kristuse sümbolid (tall, kala, hea karjane), keskaeg suure osa kristlikust taim- ja loomasümbolika ning pühakute sümbolid jne. Kuna kristlus on aga muutuv ja arenev religioon, siis on võimalik, et uusi kristlike sümboleid võib tekkida veel tänapäevalgi. Välistatud pole seegi,

et paljud vanad sümbolid võivad aja jooksul omandada uusi tähendusi. Paljudest kristlikest sümbolitest on tänapäeval saanud n-ö üldnimilised sümbolid, mille tähendus on laialt tuntud ka väljaspool kristlaskonda. Näiteks süda, ankur ja rist kui armastuse, lootuse ja usu sümbolid.

KALA

Matteuse evangeeliumis (Mt 4:18-20) on kirjas: „Aga Galilea randa pidi kõndides nägi Jeesus kahte venda, Siimonat, keda nimetatakse Peetruseks ja tema venda Andreast, noota heitavat – nad olid ju kaurid – ning ütles neile: „Järgnege mulle ja ma teen teist inimespüüdjad!“ Ja nad jätsid kohe oma võrgud sinnapaika ja järgnesid talle.“

Selle kirjakohta alusel ongi kala saanud Kristuse ja kristlaste sümboliks.

Varakristlikus kultuuris kui kristlased olid veel taga-kiusutatavad, kasutasid nad kala salamärgina oma kogunemiskohtades Rooma katakombides. Kala motiivi võis näha katakombide seinamaalingutel ja mosaiikidel, salamärgina valgustitel ja pitsritel.

Kreeka keeles on kala *ichtys*, millest kristlased

kuse evangeeliumis (Mk 6:37-44)) on kirjas: „Aga Jeesus vastas neile: „Andke teie neile süüa!“ ... Aga tema ütles neile: Mitu leiba teil on? Minge, vaadake. Ja kui nad olid järele vaadanud, ütlesid nad: Viis leiba ja kaks kala.“ ... Ja Jeesus võttis need viis leiba ja kaks kala, vaatas üles taevasse, õnnistas ja murdis leivad ning andis jüngerite kätte, et nad viiksid need rahvale, ning jagas ka need kaks kala kõigile. Kõik söid ja said kõhud täis. Ja nende leibade sööjaid oli viis tuhat meest.“

Peale selle on kala veel püha Peetruse atribuut, kuna ta oli kalur.

Lisaks sellele on kala ka Padua püha Antoniuse, püha Chrysogoniuse, Meissen püha Benno ja püha Zeno atribuut.

Tänapäeval kasutavad kristlased oma esemetel tihti kalakujulisi kleepse, andes teada, kellesse nad usuvad.

Varased kristlikud sümbolid Saint Sebastiani katakombides Roomas

Kasutatud kirjandus: Tiit Saare „Sümbolikalleksikon“ Tallinn, 2001

nägid nimele *Iesous Christos Theou Hyios Soter* (kr k "Jeesus Kristus, Jumala Poeg, Päästja") esitähiti. Usule pöördunud inimesi hakati nimetama *pisciculi* – väikesteks kaladeks

Seoses veega viitab kala ristimisele. Markuse evangeeliumis (Mk 1:9) on kirjas: „Neli päevil sündis, et Jeesus tuli Naatsaretist Galileamaale ja Johannes ristis ta Jordanis.“

Seoses leivaga viitab kala aga armulauale. Mar-

Teated

Ilumäe kirikus juunis, juulis ja augustis jumalateenistused igal pühapäeval kell 13.00

Kaetud on armulaud.

13. juulil kell 19.00 laulu- ja palveõhtu.

27. juulil külastavad nädalaleht *Eesti Kirik* suvereesist osavõtjad Ilumäe kirikut.

18. augusti kell 14.00 Vöhma segakoori kontsert.

24. augustil kell 17.00 tuntud kirikulaulu looja Julie von Hausmanni mälestamine haul.

Kõneleb Stanislav Sirel. Järgneb Taizé-palvus kirikus.

Jumalateenistused Käsmu kaunilt remonditud kirikus on juunist augustini igal pühapäeval kell 14.00.

14. juulil kell 18.00 on Käsmu kirikus orel- ja viiulikontsert. Esineb Viktor Felitsiant ja tema ansambel sopraniduoga.

4. augustil kell 14.00 on Käsmu kirikus jumalateenistus koos nädalaleht *Eesti Kirik* lugejate suvereesist osavõtjatega.

9. augustil kell 20.00 on Käsmu kirikus Taize palvus. Organist ja eeslaulja on kirikumuusik Marju Metsman.

10. ja 11. augustil kell 10 on Käsmu kirikus hommikupalvused. Musitseerib Tõnis Kark.

25. augustil laulab Käsmu ja Ilumäe kirikutes jumalateenistustel Helsinki Vuosaari koguduse koor.

On alanud registreerimine järgmisele Käsmu leerikursusele.

Lisainfo koguduse diakonilt **Urmas Karileedilt**, tel 58 515 800, e-post: urmas.karileet@eelk.ee

Käsmu kogudus soovib annetuste ja omavahendite abil vahetada kiriku olemasoleva eterniitkatuse (ehitatud 1981) ja selle all oleva pilpakatuse (1959) plekkkatuse vastu käesoleva suve jooksul. Katuse vahetuseks on teinud pakkumise kolm ettevõtet. Kutsume üles koguduse liikmeid ja teisi toetajad appi Käsmu kirikuhoonet säilitama ja kauniks muutma. Annetusi saab üle kanda ka koguduse arveldusarvele nr 10502018079003 SEB pangas

EELK Ilumäe kogudus

reg kood 80208231
Ilumäe küla, Vihula vald
45414 Lääne Virumaa
Hooldajaõpetaja Meelis-Lauri Erikson
tel. 5 345 8594
e-post: mleerikson@gmail.com
Juhatuse esimees Õie Alt,
tel. 5 809 1356;
e-post: ilumae@eelk.ee
Ilumäe kalmistuvaht Anne Sambla
tel. 5 341 8156
Arveldusarve: 10502001277003 SEB
Orel remondifondi a/a
10031313678227 SEB PANK
Ilumäe koguduse kodulehekül:
<http://virupraostkond.eu/ilumae-kogudus/>

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK Käsmu kogudus

Reg. kood 80210148
Laane tee 4, Käsmu küla
Vihula vald
45601 Lääne- Virumaa
Hooldajaõpetaja Tauno Toompuu
Tel 5290651; 3243928,
e-post: tauno.toompuu@eelk.ee
Diakon Urmas Karileet tel 508 6110;
e-post: urmas.karileet@eelk.ee
Juhatuse esimees Tiina Laulik
tel. 5 665 6844
Arveldusarve: 10502018079003 SEB
Käsmu kogudus internetis:
http://kasmu.eu/?page_id=160

Sakussaare Metodisti kogudus

Sakussaare küla
Vihula vald
45438 Lääne-Viru maakond
SWEDPANK a/a 221018330949
Pastor Hans Lahi
tel 322 6995;
Mob 5 663 3084
e-post: hans.lahi@mail.ee

Ilumäe, Käsmu ja Sakussaare kogudused tänavad Vihula vallavalitsust toetuse eest.